

Koemalli - muutokset valtioneuvoston asetukseen kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä

12.11.2019

Yksikönjohtaja Sini Wirén

Erityisasiantuntijat Maija Mansikkaniemi, Aino Still, Sissi
Kohtala

Tausta

- Liikennepalvelulain (laki liikenteen palveluista, 320/2017) 1.1.2020 voimaan tulevalla muutoksella Suomi ottaa kansallisesti käyttöön kuorma- ja linja-autonkuljettajien perustason ammattipätevyyden suorittamiseen kaikki tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin 2003/59/EY mahdollistamat suoritustavat, kun koulutuksen ja nopeutetun koulutuksen rinnalle tulee ns. koemalli.
- Kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä annettua valtioneuvoston asetusta (434/2018) päivitetään vastaamaan myös koemallin mukaista toimintaa.
- Koemallin osalta toimivaltaisia viranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, opetus- ja kulttuuriministeriö/Opetushallitus ja Puolustusvoimat.

Liikennepalvelulaissa säädetyt asetuksenantovaltuudet 1/2

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset:

- perustason ammattipätevyyskokeesta ja sen toteutuksesta sekä siihen ilmoittautumisesta
- arvioijien ja kokeesta vastaavan johtajan tehtävistä ja pätevyysvaatimuksista.
- liikenteestä vastaavan henkilön pätevyyden hyväksi lukemisesta kokeessa
- EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitetun vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta lisäävä koulutuksen toteuttamisesta

Liikennepalvelulaissa säädetyt asetuksenantovaltuudet 2/2

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset:

- kuorma- ja linja-autonkuljettajan koulutusta koskevien asiakirjojen säilyttämisestä
- kokeiden järjestäjien valvonnan järjestämisestä
- kokeiden järjestämistä koskevista ilmoituksista

- Huom. liikennepalvelulaissa ei ole Traficomille määräysenantovaltuutta koemallin osalta. Virasto voi antaa ohjeita.

Käytännön koe direktiiviin mukaan

- Ammattipätevyyttä ja koulutusta koskevat vähimmäisvaatimukset tulevat EU:n ammattipätevyydirektiivistä (2003/59/EY), liite I:
 - Oppiaineluettelo
 - Vähintään kahdesta osasta koostuva teoriakoe sis.
 1. kysymyksiä joko monivalintatehtävänä tai suoraan vastattavina kysymyksinä tai näiden kahden yhdistelmänä, ja
 2. tilanteiden tarkastelu.
 - Teoriakokeen vähimmäiskesto on 4 h.
 - Käytännön kokeen *ajokokeen* osuuden vähimmäiskesto on 90 min. ja *käytännön kokeen* osuuden 30 min.

Käytännön koe – tarkentavia säännöksiä?

- Käytännön koe koostuu kahdesta osasta
 1. Vähintään 90 min. kestoisesta ajokokeesta, josta enintään kolmasosa voidaan toteuttaa simulaattorilla tai erityisellä testialueella ja jossa arvioidaan ajokäyttäytymistä erilaisissa liikennetilanteissa ja –ympäristöissä
 2. Vähintään 30 min. kestoisesta osiosta, jossa arvioidaan suoritettavan kuljetusmuodon edellyttämää osaamista erityisesti direktiivin oppiaineluettelon kohdissa 1.4–1.6, 3.2, 3.3 ja 3.5
- Simulaattorilla suorittamista tai ajoradalla suorittamista (enintään 30 min.) koskevat vaatimukset?

Tarvitaanko tarkentavia säännöksiä?

- Tulisiko koe voida suorittaa osissa, yhdellä kertaa, voiko kokeen jakaa useammalle päivälle?
 - Lain perustelujen mukaan perustason ammattipätevyyskoe muodostaisi kokonaisuuden ja kokeen osissa suorittamismahdollisuus koskisi vain ammatillisessa koulutuksessa järjestettäviä kokeita.
- Teoriakokeen järjestämistapa: kirjallinen, sähköinen, suullinen, kieli? Pidennetty vastausaika esim. lukihäiriöisille.
- Teoriakokeen sisältö? Direktiivin mukaan monivalintatehtäviä tai suoraan vastattavia kysymyksiä ja tilanteiden tarkastelu.

Vaatimukset kokeesta vastaavan johtajan pätevyydelle?

- opettajan pedagogiset opinnot
- liikenneopettajalupa
- kuorma- tai linja-autonkuljettajan ammattipätevyys
- liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon kuljetusalan ammattipätevyyskouluttajana toimimista koskevan tutkinnon osan suorittaminen
- vähintään yhden vuoden kokemus C-, CE- tai D-luokkaan kuuluvan ajoneuvon päätoimisena kuljettajana
- Kuljetusalan ammattitutkinto tai kuljetusalan, linja-autonkuljettajan, yhdistelmäajoneuvonkuljettajan tai puutavaran autokuljetuksen ammattitutkinto taikka kuljetuspalvelujen osaamisalalla suoritettu logistiikan perustutkinto

Arvioijat (liikennepalvelulain 37 § 2 mom.)

- Kokeiden arvioijien on oltava luotettavia
 - luotettavuuden arviointiin sovelletaan 193 §:n 5 momentin mukaan, mitä kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain 7 a §:ssä säädetään
- Arvioijilla on oltava perehtyneisyys arviointiin ja arvioitavina olevien kokeiden perusteisiin sekä soveltuvalla koulutuksella tai työkokemuksella saavutettu arviointitehtävän edellyttämä osaaminen ja ammattitaito.
- Vähintään yhdellä arvioijista tulisi olla kokeesta vastaavan johtajan pätevyys?
- Vähintään kaksi arvioijaa?
- Esteellisyys hallintolain mukaan

Muita muutosehdotuksia asetukseen?

- Ehdotuksia otetaan mielellään vastaan sähköpostitse tai pienemmissä tapaamisissa
- Asetusmuutoksesta järjestetään 4-6 viikon lausuntokierros (lausuntopalvelu.fi)
- Asetuksen etenemistä voi seurata myös <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM028:00/2019>

Kiitos!

maija.mansikkaniemi@lvm.fi

aino.still@lvm.fi

sissi.kohtala@lvm.fi

